

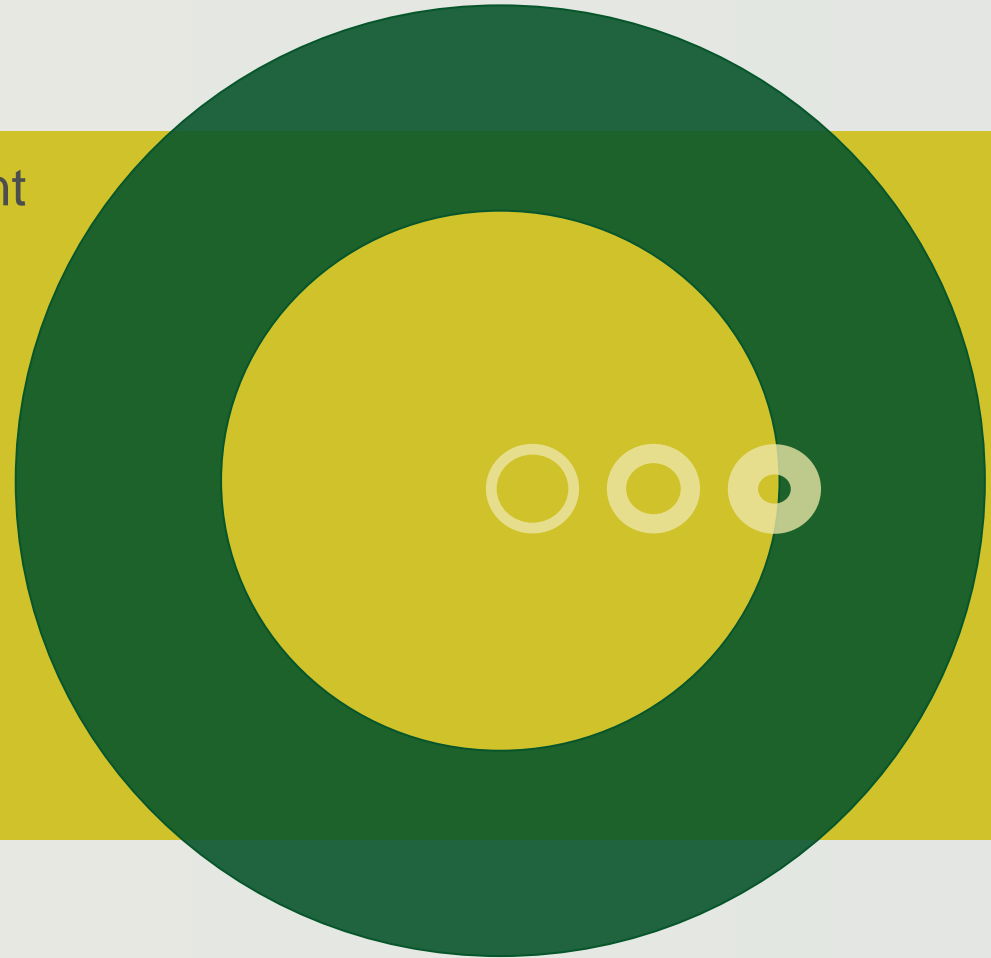

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Arbejds miljø og kemikaliehåndtering i landbruget

Af: arbejdsmiljøkonsulent
Christina Edstrand

12. august 2014

Dagsorden

- Kemikaliehåndtering i landbruget
- Hvordan agerer Arbejdstilsynet
- Rundering af arbejdsmiljøet på et typisk kvægbrug.

Kemikalier og rengøringsmidler

- Opbevaring
- Mærkning af dunke
- Skiltning og vejledninger
- APB og sikkerhedsdatablade
- Værnemidler

Arbejdstilsynet og det fysiske arbejdsmiljø

- Fokus på landbruget 2015
- Hvordan agerer AT?/BUN
- Hvilke problemer går de tilsynsførende typisk efter?
- Påbud, bøder og skrøner.
- Hvilke dokumenter skal være i orden?

Opbevaring

- Klorholdige produkter adskilt fra syreholdige produkter, der må ikke være mulighed for at disse blandes pga. klordampe.
- Opbevaring er beskrevet i sikkerhedsdatablad
- Låg skal sidde ordentligt fast, bor et hul i låget til studsens. Dunke må ikke kunne vælte.

- Det anbefales at produkter adskilles i separate rum eller der etableres kar, dunkene kan stå i.
- Vær opmærksom på om der færdes børn på bedriften. Opbevares utilgængeligt for børn.
- Vær opmærksom på tunge løft og vrid når dunke udskiftes.

Mærkning af dunke

- Det skal tydeligt fremgå hvad der er i dunken.
- Skaf nyt mærke eller alternativt kan der skrives med sprittusch, hvis mærket har tendens til at falde af. Alle dunke skal altid være mærkede med indhold.
- Smid gamle dunke væk, hjælper I med det?
- Nye pictogrammer fra 2017

APB

- Arbejdspladbrugsanvisninger = sikkerhedsdatablade samt tillægsskema
- Opbevares sammen med kemikaliet
- Leverandøren har pligt til at udlevere sikkerhedsdatablade
- APB skal være i papirform
- Der kan laves særskilt beskrivelse eller vejledning på produkter der ofte anvendes, billeder er god og let tilgængelig formidling.

Nye faresymboler

[http://www.barjordtilbord.dk/Files/Billeder/BARj
obo/pdf/Faresymboler2010.pdf](http://www.barjordtilbord.dk/Files/Billeder/BARj
obo/pdf/Faresymboler2010.pdf)

Værnemidler

- Brug nødvendige værnemidler, husk øjenskyll og 1. hjælpeskasse.
- Kemikalier kan forårsage allergi og eksem
- Står i punkt 8 i sikkerhedsdatablad
- Værnemidler er personlige
- Værnemidler skal ligge hvor de skal anvendes
- Instruktion og holdningsmarkering til medarbejderne "SKAL tages på"

Fokus på landbruget 2015

- 1. januar 2015
- Fokus på muskelskeletbesvær, psykisk arbejdsmiljø og alvorlige ulykker.
- Forebyggelsespakker kan søges, gode penge at hente. Primært ergonomiske tiltag.

Hvordan agerer Arbejdstilsynet

- Bagatelgrænse
- BUN Notat
- AT har kun få specialister i landbruget
- Tilsynsførende kommer med meget forskellig baggrund og med forskelligt fokus.
- Skal agere vejledende

Påbud og bøder

- AT kan give påbud hvis overtrædelsen er grov
- Gives som strakspåbud eller påbud med frist.
- Rådgivningspåbud gives ved 3 forseelser i samme område. Autoriseret rådgiver nødvendig.

Hvad påpeger de typisk

- Støv: halm (svampesporer)
- Støj: fodervogn, fanggitter, valse osv.
- Ergonomi: tunge løft eksempelvis af kalve, sækkevarer, dunke, spande.
- Medarbejderinddragelse eller mangel på samme.
- Fald til lavere niveau: plansiloer, korngrav, uafskærmede niveauforskelle
- Defekte stiger
- Høitryksrensning og brug af værnemidler

- Automatisk drevne maskiner, skiltning og nødstop
- Halmopbevaring, stabling i forbandt
- Overdækning af fortanke
- Kalvefang
- Advarselsskilte på gylletanke og ved fortanke

- Skilte om advarsel om gylleanlæg i stalden samt 1. hjælpsanvisning
- Transport af dyr, trækkes de eller drives de?
- Transport af døde dyr
- Osv, osv

Hvilke dokumenter skal være i orden?

- APV, opdateres minimum hvert 3. år
- APB, opdateres hvert 3. år eller når der købes nye midler, hvilket normalt sker oftere.
- Årlig arbejdsmiljødrøftelse skal afholdes minimum 1 gang årligt.

Nyttige hjemmesider

- mst.dk, miljøstyrelsen
- landbrugsinfo.dk, arbejdsmiljø og APB
- at.dk, arbejdsmiljøvejviser 18 - 2. udgave
- forebyggelsesfonden.dk
- safetyonthefarm.dk

Kontakt

Arbejdsmiljøkonsulent

Christina Edstrand

Agro Food Park 15

8200 Aarhus N

Mail cae@vfl.dk

M: 4055 9747

T: 8740 5560